

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини,
фізичного виховання і здоров'я

ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан ІІІ медичного
факультету,
доцент Шишкін М.А.
« 16 » 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**НАУКОВО-ДОКАЗОВА ПРАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ**

РОЗГЛЯНУТО на засіданні Ради факультету Студентського Самоврядування Протокол № 03-1/09 від «18» 09. 2020 р.	РОЗГЛЯНУТО на засіданні Вченої ради факультету Протокол № 1 Від «16» 09. 2020 р.

1. Загальна інформація про викладача

Черненко Олена Євгенівна, к.фіз.вих., доцент кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я ЗДМУ
e-mail: chernenko.e7@gmail.com

Гуреєва Антоніна Михайлівна, к.фіз.вих., доцент кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я ЗДМУ
e-mail: gureev@i.ua

Малахова Світлана Миколаївна, к.мед.н., доцент кафедри фізичної реабілітації, спортивної медицини, фізичного виховання і здоров'я ЗДМУ
e-mail: malakhova_sn@ukr.net

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

Назва дисципліни: «Науково-доказова практична діяльність у фізичній терапії, ерготерапії».

Код навчальної дисципліни: ОК 16.

Кількість кредитів з дисципліни: 3 кредити ECTS, 90 годин (лекцій – 10; практичних – 20; СРС – 60).

3. Час і місце проведення навчальної дисципліни

Семестр: 3

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити (перелік дисциплін, вивчення яких має передувати дисципліні «Науково-доказова практична діяльність у фізичній терапії, ерготерапії»): «Нормальна анатомія людини», «Нормальна фізіологія людини», «Медична та біологічна фізика», «Біологічна хімія», «Педагогіка та психологія», «Основи практичної діяльності у фізичній терапії, ерготерапії», «Теорія і методика фізичного виховання».

Постреквізити (перелік дисциплін, для вивчення яких є обов'язковими знання, здобуті при вивченні дисципліни «Науково-доказова практична діяльність у фізичній терапії, ерготерапії»): «Терапевтичні вправи», «Біомеханіка та клінічна кінезіологія», «Клінічний реабілітаційний менеджмент (за професійним спрямуванням)», «Моделі надання реабілітаційних послуг», «Гідротерапія».

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1 Призначення навчальної дисципліни

Фахівець з фізичної терапії, ерготерапії повинен знати теоретичний матеріал програми дисципліни; оволодіти практичними навичками, передбаченими програмою; вивчити основні поняття та ключові положення з розкриття питань організації та проведення науково-дослідної роботи з фізичної терапії, ерготерапії.

Компетенції, яких набуває студент при вивченні дисципліни.

- **інтегральні компетентності:** здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням

положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук..

- **загальні компетентності:** знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності; здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); навички міжособистісної взаємодії; здатність працювати в команді; здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватися іноземною мовою; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність діяти соціально відповідально та свідомо; здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- **спеціальні (фахові або предметні) компетентності:** здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я; здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта; здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії

5.2 Мета вивчення навчальної дисципліни:

- формування у студентів теоретичних і практичних знань з питань організації та проведення наукових досліджень у сфері фізичної реабілітації.

5.3 Завдання вивчення дисципліни:

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Науково-доказова практична діяльність у фізичній терапії, ерготерапії»:

- Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.
- Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.
- Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- основні принципи науково-доказової медицини;
- особливості проведення наукового дослідження;
- методологічні засади наукового дослідження;
- послідовність етапів проведення наукового;
- особливості використання результатів наукового дослідження в практиці;

- принципи аналізу отриманих результатів дослідження;
- методики роботи з науковими публікаціями.

вміти:

- проводити аналіз літературних джерел з питань наукового дослідження;
- складати програми наукового дослідження;
- вибирати відповідні до вимог, що сформульовані у програмі завдань, дослідницькі методики;
- будувати вибірку, яка б доказово репрезентувала результати дослідження;
- аналізувати і узагальнювати отримані в дослідженні дані та робити відповідні практичні висновки;
- оформляти звіт про отримані результати науково-практичної діяльності.

5.4 Зміст навчальної дисципліни:

Програма навчальної дисципліни «Науково-доказова практична діяльність у фізичній терапії, ерготерапії» складається з одного змістового модуля, який складається з лекцій – 10 год.; практичних – 20 год.; СРС – 60 год.

Змістовий модуль 1. Науково-доказова практична діяльність у фізичній терапії, ерготерапії.

Роль і місце науки в житті суспільства. Історія розвитку науки. Види та рівні наукових досліджень.

Етапи наукових досліджень. Характеристика структурних елементів наукових досліджень на етапах їх проведення.

Вибір теми наукового дослідження та обґрунтування її актуальності. Основні напрями наукових досліджень в сфері фізичної терапії, ерготерапії. Бібліографія наукових досліджень.

Методологічні засади науково-доказової практичної діяльності в області фізичної терапії, ерготерапії.

Роль спостереження у науково-доказовій практичній діяльності. Анкетне опитування як метод наукового дослідження, види анкет. Тестування, вимоги до проведення тестування.

Експеримент як складова частина наукового дослідження. Вимоги до проведення експерименту.

Обробка результатів дослідження. Критерії оцінювання результатів науково-доказової практичної діяльності у фізичній терапії, ерготерапії.

Робота з джерелами наукової інформації. Оформлення списку літературних джерел.

Оформлення та форми впровадження результатів наукових досліджень.

Підсумкове заняття з дисципліни «Науково-доказова практична діяльність у фізичній терапії, ерготерапії».

5.5 План вивчення навчальної дисципліни:

№ тижня	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин	Завдання для самостійної роботи
1	Тема 1. Роль і місце науки в житті суспільства. Історія розвитку науки. Види та рівні наукових досліджень.	Л – 2 год.; ПЗ – 2 год.; СРС – 4 год.	Опрацювання тем за допомогою навчального матеріалу, який знаходиться на сайті кафедри та розроблених методичних рекомендаціях.

2	Тема 2. Етапи наукових досліджень. Характеристика структурних елементів наукових досліджень на етапах їх проведення.	ПЗ – 2 год.; СРС – 8 год.	Опрацювання тем за допомогою навчального матеріалу, який знаходиться на сайті кафедри та розроблених методичних рекомендаціях. Опрацювання практичних навичок.
3	Тема 3. Вибір теми наукового дослідження та обґрунтування її актуальності. Основні напрями наукових досліджень в сфері фізичної терапії, ерготерапії. Бібліографія наукових досліджень.	Л – 2 год.; ПЗ – 2 год.; СРС – 6 год.	Опрацювання тем за допомогою навчального матеріалу, який знаходиться на сайті кафедри та розроблених методичних рекомендаціях. Опрацювання практичних навичок.
4	Тема 4. Методологічні засади науково-доказової практичної діяльності в області фізичної терапії, ерготерапії.	ПЗ – 2 год.; СРС – 6 год.	Опрацювання тем за допомогою навчального матеріалу, який знаходиться на сайті кафедри та розроблених методичних рекомендаціях. Опрацювання практичних навичок.
5	Тема 5. Роль спостереження у науково-доказовій практичній діяльності. Анкетне опитування як метод наукового дослідження, види анкет. Тестування, вимоги до проведення тестування.	Л – 2 год.; ПЗ – 4 год.; СРС – 8 год.	Опрацювання тем за допомогою навчального матеріалу, який знаходиться на сайті кафедри та розроблених методичних рекомендаціях. Опрацювання практичних навичок.
6	Тема 6. Експеримент як складова частина наукового дослідження. Вимоги до проведення експерименту.	ПЗ – 2 год.; СРС – 8 год.	Опрацювання тем за допомогою навчального матеріалу, який знаходиться на сайті кафедри та розроблених методичних рекомендаціях.
7	Тема 7. Обробка результатів дослідження. Критерії оцінювання результатів науково-доказової практичної діяльності у фізичній терапії, ерготерапії	Л – 2 год.; ПЗ – 2 год.; СРС – 6 год.	Опрацювання тем за допомогою навчального матеріалу, який знаходиться на сайті кафедри та розроблених методичних рекомендаціях. Опрацювання практичних навичок.
8	Тема 8. Робота з джерелами наукової інформації. Оформлення списку літературних джерел.	Л – 2 год.; ПЗ – 2 год.; СРС – 6 год.	Опрацювання тем за допомогою навчального матеріалу, який знаходиться на сайті кафедри та розроблених методичних рекомендаціях.
9	Тема 9. Оформлення та форми впровадження результатів наукових досліджень.	ПЗ – 2 год.; СРС – 8 год.	Опрацювання тем за допомогою навчального матеріалу, який знаходиться на сайті кафедри та розроблених методичних рекомендаціях.

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва тем	Кількість годин
1	Роль і місце науки в житті суспільства. Історія розвитку науки. Види та рівні наукових досліджень.	4
2	Етапи наукових досліджень. Характеристика структурних елементів наукових досліджень на етапах їх проведення.	8
3	Вибір теми наукового дослідження та обґрунтування її актуальності. Основні напрями наукових досліджень в сфері фізичної терапії, ерготерапії. Бібліографія наукових досліджень.	6
4	Методологічні засади науково-доказової практичної діяльності у фізичній терапії, ерготерапії.	6
5	Анкетне опитування як метод наукового дослідження, види анкет. Тестування, вимоги до проведення тестування.	8
6	Експеримент як складова частина наукового дослідження. Вимоги до проведення експерименту.	8
7	Обробка результатів дослідження. Критерії оцінювання результатів науково-доказової практичної діяльності у фізичній терапії, ерготерапії	6
8	Робота з джерелами наукової інформації. Оформлення списку літературних джерел.	6
9	Оформлення та форми впровадження результатів наукових досліджень.	8
Разом		60

Консультативна допомога: щоденно за необхідністю (1-2 год.)

Контрольні заходи: самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час відповідного практичного заняття.

7. Список основної та додаткової літератури

Основна:

1. Михалюк Є.Л., Резніченко Ю.Г. Науково-доказова практична діяльність у фізичній реабілітації. Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. 104 с.
2. Кисельов С. М. Основні принципи доказової медицини: навч. посіб. Запоріжжя : ЗДМУ, 2018. 118 с.
3. Сиволап В. Д., Кисельов С. М., Лашкул Д. А. Основні принципи доказової медицини : навч. посіб. для здобувачів ступеня д-ра філософії за третім освітньо-наук. рівнем в галузі знань 22 "Охорона здоров'я" спец. 222 "Медицина" навч. дисципліна "Сучасна кардіологія". Запоріжжя : ЗДМУ, 2020. 208 с.
4. Усачова О. В. Науково-дослідна діяльність як фактор мотивації студентів до освітньої діяльності у вищих навчальних закладах медичного профілю. *Наук. практич. конф. з міжнарод. уч. "Вища медична освіта: сучасні виклики і перспективи" (3-4 березня, 2016 р.)*. Київ, 2016. С. 241-245.
5. Орел-Халік Ю. В., Кришталь В. М. Науково-дослідна діяльність як форма розвитку професійної компетентності студентів. *Пріоритети розвитку педагогічних та психологічних наук у XXI столітті : зб.наук. робіт учасників міжнар. наук.-практ. конф., м. Одеса, 18-19 берез. 2016 р.* Одеса : Південна фундація педагогіки, 2016. С.91-94.

Допоміжна:

1. Білим П. А. Основи наукових досліджень : конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 263 – Цивільна безпека. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 40 с.

2. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 144 с.
3. Кириленко О. П, Письменний В. В. Основи наукових досліджень у схемах і таблицях : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 228 с.
4. Філіппенко А. С. Основи наукових досліджень. Конспекти лекцій : посібник. Київ : Академвидав, 2005. 208 с.

Інформаційні ресурси

1. Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека ім. О.М. Горького. URL: <http://zounb.zp.ua/>
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua
3. Бібліотека Запорізького державного медичного університету на традиційних носіях. URL: <http://lib.zsmu.edu.ua>
4. Обласна медична бібліотека. URL: <http://www.medlib.org.ua>

8. Контроль і оцінка результатів навчання

8.1 Види контролю:

- поточний;
- підсумковий.

8.2 Форми контролю:

Поточна навчальна діяльність здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Оцінка за заняття визначається як середня за поточний тестовий контроль, співбесіду на занятті, виконання практичного завдання, виконану самостійну роботу.

Оцінювання здійснюється відповідно до знань, умінь та навичок студента, які він демонструє на занятті та які він здобуває згідно з робочою програмою.

На кожному практичному занятті викладач оцінює знання кожного студента за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2»).

Підсумковий контроль проводиться у формі іспиту.

Оцінка з дисципліни «Науково-доказова практична діяльність у фізичній терапії, ерготерапії» виставляється лише студентам, які повністю опанували змістовний модуль.

Оцінка з дисципліни базується виключно на результатах оцінювання поточної діяльності на підставі результатів виконання студентом певних видів робіт на практичних заняттях.

Максимальна кількість балів, які можуть отримати студенти при засвоєнні дисципліни складає:

Види навчальної діяльності	Кількість балів
Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність на практичних заняттях	110
Індивідуальна робота (підготовка огляду наукової літератури, або проведення наукового дослідження).	10
Іспит	80
РАЗОМ сума балів	200

Результати поточної навчальної діяльності студентів визначаються згідно методики, затвердженій на спільному засіданні Вчених Рад медичних та міжнародних факультетів 28.04.2012р., протокол №12. За вказаною методикою кількість балів прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною п'ятибальною системою незалежно від кількості занять в модулі. Система конвертації середньої арифметичної оцінки у кількість балів наведена у таблиці.

Конвертація середньої арифметичної оцінки у кількість балів за КМСОНП, що проводиться перед підсумковим модульним контролем

Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS	Середня арифметична оцінка за п'ятибальною шкалою	Бали ECTS
4,97-5	110	3,97-4,0	85
4,93-4,96	109	3,93-3,96	84
4,89-4,92	108	3,89-3,92	83
4,85-4,88	107	3,85-3,88	82
4,81-4,84	106	3,81-3,84	81
4,77-4,8	105	3,77-3,80	80
4,73-4,76	104	3,73-3,76	79
4,69-4,72	103	3,69-3,72	78
4,65-4,68	102	3,65-3,68	77
4,61-4,64	101	3,61-3,64	76
4,57-4,6	100	3,57-3,60	75
4,53-4,56	99	3,53-3,56	74
4,49-4,52	98	3,49-3,52	73
4,45-4,48	97	3,45-3,48	72
4,41-4,44	96	3,41-3,44	71
4,37-4,4	95	3,37-3,40	70
4,33-4,36	94	3,33-3,36	69
4,29-4,32	93	3,29-3,32	68
4,25-4,28	92	3,25-3,28	67
4,21-4,24	91	3,21-3,24	66
4,17-4,20	90	3,17-3,20	65
4,13-4,16	89	3,13-3,16	64
4,09-4,12	88	3,09-3,12	63
4,05-4,08	87	3,05-3,08	62
4,01-4,04	86	3,01-3,04	61
		3,0	60

Оцінювання іспиту.

Іспит здійснюється по завершенню вивчення дисципліни.

До іспиту допускаються студенти, котрі виконали всі види навчальних завдань, відвідали усі аудиторні навчальні заняття передбачені навчальною програмою та при вивченні дисципліни набрали за поточну навчальну діяльність не меншу за мінімальну (60 балів).

«Іспит» – форма підсумкового контролю з завершеної дисципліни.

Кінцева оцінка з завершеної дисципліни включає:

- 50% оцінювання поточної успішності;
- 50% іспиту (заноситься до електронної відомості вручну).

Саме іспит складається з тестової частини та проводиться у формі тестування на паперових носіях з залученням потужностей центру тестування (або комп'ютерного тестування) для потоку або кількох академічних груп (курсу) (50% від оцінки за іспит, або 25% – за дисципліну) та усної співбесіди з екзаменаторами (50% від оцінки за іспит, або 25% – за дисципліну).

Іспит проводиться в окремий день, спочатку тестова частина, після – усна співбесіда з екзаменатором.

Форма проведення усної частини іспиту (екзаменаційний білет, ситуаційні задачі тощо) та критерії оцінювання розробляються кафедрою та затверджуються цикловими методичними комісіями.

Іспит проводиться відповідно до графіку навчального процесу, складеного навчальним відділом та затвердженим ректором (першим проректором).

Якщо студент не склав однієї із складових частин іспиту, він вважається таким, що іспит склав «незадовільно».

На перескладанні студент перескладає ту частину іспиту, яку він не склав.

Перескладання іспиту відбувається відповідно складеного навчальним відділом та відповідним деканатом графіку.

Кафедра подає паперову відомість з іспиту в деканат не пізніше наступного дня після дати складання.

Орієнтовні критерії оцінювання:

Комплексна кількість балів, яку студент набирає за результатами іспиту, має такі складові:

За результатами комп'ютерного тестового контролю студент отримує:

бал	%	бал	%
80	100	65-64	81-80
79-78	99-98	63-62	79-77
77-76	97-95	61-60	76-74
75-74	94-93	59-58	73-72
73-72	92-90	57-56	71-68
71-70	89-87	55-54	67-65
69-68	86-85	53-52	64-63
67-66	84-82	51-50	62

Критерії оцінки за теоретичні питання

Кількість балів	Критерії оцінки
40	Відповідь правильна, повна
35	Відповідь правильна, повна, допускаються дрібні неточності, які не впливають на суть відповіді. Студент їх виправляє самостійно.
30	Студент допускає помилки у відповіді, але здатний самостійно їх виправити.
25	Відповідь в цілому правильна, але не повна, поверхнева. Помилки та неточності, допущені при усній відповіді, студент здатний виправити після додаткових запитань. Допускається не більше двох не виправлених помилок.
20 (незадовільно)	Відповідь невірна. Після додаткових запитань ніяких виправлень не дано.

Підсумкова оцінка за усну частину іспиту визначається як сума балів усіх відповідей по білету.

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент – 80 балів, мінімальна – 50.

Загальна кількість балів, набраних студентом при вивченні дисципліни, конвертується в національну шкалу оцінювання за таблицею:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
170 – 200	відмінно
140 – 169	добре
110 – 139	задовільно
0 – 109	незадовільно

9. Політика навчальної дисципліни

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.